

ŠPZ byl v roce 2009 doporučen návrat do vzdělávacího proudu RVP ZV celkem 100 žákům, přičemž k realizaci přestupu došlo jen v 36 případech. V roce 2008 takto přestoupilo 43 žáků a v roce 2007 to bylo 38 žáků. Pro srovnání uvádíme stav v roce 2002, kdy se o návrat do běžné školy pokusilo celkem 10 žáků, z toho pouze 6 úspěšně pokračovalo ve školní docházce na ZŠ.

Ředitelé škol a výchovní poradci, kteří k této problematice komunikují s rodiči nebo jinými zákonnými zástupci žáků s diagnózou LMP uvádějí, že 38,5 % z nich si nepřeje návrat svých dětí do hlavního vzdělávacího proudu. V této skupině převažují rodiče romských žáků. Přístup rodičů a jiných zákonných zástupců školami považován za nejčastější překážku možného přestupu. Příslušná ŠPZ nepodpořila návrat 27,3 % žáků a samotná škola, v níž se vzdělávali, 22,6 % žáků s LMP.

4. Vybrané oblasti zlepšení podpory změn v bývalých zvláštních školách

4.1 Povinnost škol přednostně zajistit vzdělávání žáků bez LMP v běžných základních školách

Snížit podíl romského etnika v bývalých zvláštních školách, které nenabízí vzdělávání v souladu s RVP ZV. Prozatím přetrvává podíl romského etnika v těchto školách výrazně vyšší, než odpovídá jeho zastoupení v regionální demografické struktuře, z toho bylo 35 % diagnostikováno s LMP na celorepublikové úrovni. Byly zde zjištěny vysoké rozdíly mezi jednotlivými kraji.

V 34 základních školách, které vzdělávají v neodůvodněných případech žáky bez diagnózy LMP podle upraveného vzdělávacího programu, bude provedena veřejnosprávní kontrola a v návaznosti na ni budou připraveny návrhy na výmaz. Ve zjištěných 110 případech se jedná o hrubé porušení školského zákona.

Krajské základní školy praktické zbytečně konkurují školám obecním, které mají podle zákona povinnost zajistit rovný přístup ke vzdělávání pro všechny žáky a mají i dostatečné prostorové kapacity.

Zpracovat metodiku a formulovat praktická doporučení k implementaci žádoucích forem a postupů pro vzdělávání žáků s riziky školní neúspěšnosti s rozlišením potřeb žáků se sociálním znevýhodněním a žáků s diagnózou LMP.

4.2 Správná diagnostika žáků se sociálním znevýhodněním

Hlavním problémem v bývalých zvláštních školách je nerozlišování specifických potřeb podpory sociálně znevýhodněných žáků a žáků s lehkým mentálním postižením.

Je nutné zahájit reformu současného systému poradenských zařízení, metod a postupů diagnostikování žáků, kteří jsou neúspěšní v hlavním vzdělávacím proudu z jiných důvodů než je LMP. Je nutné inovovat obsah a systém poradenského systému, sjednotit metodiku při hodnocení neúspěšnosti žáků, doplnit nástroje, metody a zjišťování handicapů sociálně znevýhodněných žáků.

Na úrovni školy je třeba důsledně vyhodnocovat doporučení ŠPZ, správně identifikovat potřeby žáků, řádně je vykazovat a zařazovat do podpor LMP. Tím odstranit rizika porušení rovného práva na poskytování odpovídajícího vzdělávání a zároveň i případného neoprávněného čerpání finančních prostředků státního rozpočtu. Změnit v praxi systém diagnostikování a orientovat ho více na aktivity podpůrné a vyrovnávací ve vztahu k žákům a ve spolupráci se základní školou.